

MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

INŠPEKCIA V SOCIÁLNYCH VECIACH

Číslo spisu: 15145/2024-M_Odisvke

Číslo záznamu: 36182/2024

PROTOKOL O VÝSLEDKU DOZORU

PRI VYKONÁVANÍ OPATRENÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY

ÚRAD PRÁCE SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY STROPKOV

Na základe poverenia č. 46/2024/OlvSPODaSK zo dňa 23. 01. 2024 vykonali poverení zamestnanci Inšpekcie v sociálnych veciach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ISV“) dozor podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) tretieho bodu zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii v sociálnych veciach“) - nad dodržiavaním zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“) v rozsahu plnenia POVINNOSTÍ pri vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa ustanovenia § 32 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z.

NAVŠTEVOVAŤ DIEŤA V ZARIADENÍ NA VÝKON ROZHODNUTIA SÚDU NAJMEJŠ RAZ ZA ŠEŠŤ MESIACOV ZA ÚČELOM SLEDOVANIA PSYCHICKÉHO VÝVINU, FYZICKÉHO VÝVINU A SOCIÁLNEHO VÝVINU DIEŤAŤA.

Dozorovaným subjektom podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. c) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, ktorým je **Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov, Hlavná č. 26, 091 01 Stropkov, IČO: 30794536** (ďalej len „dozorovaný subjekt“ alebo „úrad“).

Dozor začal dňa **25. 01. 2024** a dozorovaným obdobím bol čas **od 01. 01. 2023 do 25. 01. 2024**.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach sa pri výkone dozoru postupuje primerane podľa základných pravidiel kontrolnej činnosti podľa zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole v štátnej správe“), jeho ustanovení § 8 až § 13, ak samotný zákon o inšpekcii v sociálnych veciach neustanovuje inak.

Poverení zamestnanci ISV v rozsahu zameranom na predmet dozoru využili oprávnenia podľa ustanovenia § 11 zákona o kontrole v štátnej správe a vyžiadali si od dozorovaného subjektu spisovú dokumentáciu **DETI UMIESTNENÝCH V ZARIADENIACH NA VÝKON ROZHODNUTIA SÚDU** (podľa ustanovenia § 30 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. zariadeniach, v ktorých sa vykonáva ústavná starostlivosť, neodkladné opatrenie alebo výchovné opatrenie), keď podľa ustanovenia § 32 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vedie evidenciu detí tu umiestnených (**5 maloletých deťoch**):

- [REDAKOVANÉ]
- [REDAKOVANÉ]
- [REDAKOVANÉ]
- [REDAKOVANÉ]
- [REDAKOVANÉ]

- 1 Spisová dokumentácia č. [REDAKOVANÉ]
- 2 Spisová dokumentácia č. [REDAKOVANÉ]
- 3 Spisová dokumentácia č. [REDAKOVANÉ]
- 4 Spisová dokumentácia č. [REDAKOVANÉ]
- 5 Spisová dokumentácia č. [REDAKOVANÉ]

ZISTENÉ NEDOSTATKY

DOZOROM BOLO ZISTENÉ, ŽE DOZOROVANÝ SUBJEKT SI NESPLNIL POVINNOSŤ

PODĽA USTANOVENIA § 32 ods. 3 ZÁKONA Č. 305/2005 Z. Z.

Podľa ustanovenia § 32 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z. orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „orgán SPODaSK“) v spolupráci so (okrem iných) zariadením na výkon rozhodnutia súdu, vypracúva plán sociálnej práce s rodinou dieťaťa, ktorého súčasťou je sledovanie psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu dieťaťa. Na tento účel **najmenej raz za šesť mesiacov navštevuje dieťa v zariadení na výkon rozhodnutia súdu.**

Zariadením na výkon rozhodnutia súdu *vis a vis* vyššie uvedená povinnosť orgánu SPODaSK je **centrum pre deti a rodiny, diagnostické centrum, liečebno-výchovné sanatórium a reedukačné centrum** (ďalej len „zariadenie na výkon rozhodnutia súdu“).

Zákon súčasne určuje **účel takejto návštevy** resp. *sensu largo* **navštevovania dieťaťa**, keďže platná právna úprava v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately určuje **povinnosť dieťa navštevovať**, teda berúc do úvahy teleologický výklad významu slova či slovného spojenia, **nielen navštíviť**, čo by (v rozpore s úpravou sociálnoprávnej ochrany detí ako celku reglementujúceho práva, povinnosti a vzájomné vzťahy a súvislosti) akoby určovalo „iba“ povinnosť „jednorázovú“ - dieťa v zariadení na výkon rozhodnutia súdu orgánom SPODaSK navštíviť. Týmto účelom je sledovanie psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu dieťaťa. Právna úprava teda určuje konkrétnu činnosť, ako aj jej obsah – povinnosť orgánu SPODaSK konať za špecifikovaným účelom. Vyplýva to i z významu samotného slova návšteva, či navštevovať, ako príchodu niekam – na určité miesto, či k niekomu, s cieľom zostať tam po istý čas alebo sa na niečom zúčastniť. Sledovaním vývinu dieťaťa je potom nutne vnímanie a i zaznamenanie rôznych vonkajších alebo vnútorných okolností, procesov a determinantov telesného, rozumového a citového vývoja dieťaťa, na základe ktorých následne orgán SPODaSK uspôsobuje výkon relevantných opatrení vo svojej pôsobnosti, či je v interakcii s inými príslušnými orgánmi verejnej správy alebo v neposlednom rade s rodinou dieťaťa.

Zákon č. 305/2005 Z. z. tiež určuje orgánu SPODaSK **minimálnu frekvenciu realizácie** tejto povinnosti (najmenej raz za šesť mesiacov). Ide teda celkom zjavne o stanovenie minimálnej zákonnej požiadavky na realizáciu povinnosti a nie určenie konkrétneho časového úseku. Z takto koncipovanej právnej úpravy teda vyplýva dôraz, či preferencia zákonodarcu smerom k individualizácii realizácie povinnosti (navštevovania dieťaťa v zariadení na výkon rozhodnutia súdu), ktorá je „iba“ podľa platnej právnej úpravy „ohraničená“ určením takej (doplňujúcej) zákonnej povinnosti, že k realizácii povinnosti „navštevovať“ musí dôjsť orgánom SPODaSK aspoň raz za 6 mesiacov. Zákon č. 305/2005 Z. z. súčasne nikde neurčuje výnimky z realizácie tejto povinnosti (objektívne ani subjektívne), či alternatívy jej realizácie. Zákon č. 305/2005 Z. z. taktiež nijako nelimituje orgán SPODaSK navštevovať dieťa v zariadení i častejšie ako „raz za šesť mesiacov“. Obdobne však ani ďalšia súvisiaca právna úprava (osobitne v oblasti školstva) neobsahuje ustanovenia, ktoré by do tejto povinnosti a súčasne oprávnenia orgánu SPODaSK vstupovali.

Z uvedeného vyplýva, že navštevovanie dieťaťa v zariadení má byť zo strany orgánu SPODaSK vopred **plánované - na základe plánu sociálnej práce** s rodinou dieťaťa a súčasťou tohto plánu ako aj samotného plánovania musí byť sledovanie vývinu dieťaťa. Plán potom má obsahovať plánovanú aktivitu, opatrenie a samotnú úlohu navštevovať dieťa v zariadení, s konkrétnym termínom/termínmi plnenia, pričom tento termín musí byť nutne stanovený v súlade s aktuálnymi a individuálnymi potrebami dieťaťa – ale najmenej však raz za šesť mesiacov. Frekvencia plnenia povinnosti orgánu SPODaSK navštevovať dieťa v zariadení sa teda v prvom rade odvíja od plánu sociálnej práce s rodinou dieťaťa a musí byť jeho súčasťou.

ODŮVODNENIE NEDOSTATKOV ZISTENÝCH DOZOROM

Z dokumentácie **5 maloletých detí** umiestnených v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu poskytnutej dozorovaným subjektom vyplynulo, že povinnosť navštíviť dieťa v zariadení najmenej raz za šesť mesiacov podľa ustanovenia § 32 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z. si úrad nesplnil voči **3 maloletým deťom**:

1. V prípade [REDAKOVANÉ] ktorý bol do **Reedukačného centra Čerenčany** prijatý dňa 05. 04. 2023 na základe rozhodnutia súdu o neodkladnom opatrení, z dôvodu problémové správanie sa k súrodencom nebola v dozorovanom období realizovaná zo strany úradu žiadna návšteva, napriek tomu, že v Pláne sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou⁶ si úrad dňa 12. 09. 2023 v celi stanovil sledovanie psychického, fyzického a sociálneho vývinu [REDAKOVANÉ] počas jeho umiestnenia v zariadení.
2. V prípade [REDAKOVANÉ] umiestneného do **Liečebno-výchovného sanatória Košice Barca** dňa 31. 08. 2022 na základe rozhodnutia súdu, z dôvodu zabezpečenia odbornej pomoci na dobu 6 mesiacov, bola prvá návšteva [REDAKOVANÉ] v zariadení realizovaná úradom dňa 10. 02. 2023. Dňa 14. 08. 2023 bola realizovaná návšteva mimo samotného priestoru zariadenia – na úrad prišla matkou so [REDAKOVANÉ] napriek uvedenému od poslednej návštevy zo dňa 10. 02. 2023 uplynulo viac ako **6 mesiacov**.
3. V prípade [REDAKOVANÉ] ktorý bol do **Reedukačného centra Hlohovec** prijatý dňa 05. 04. 2023 na základe rozhodnutia súdu o neodkladnom opatrení, z dôvodu problémové správanie a výtržníctva bola v dozorovanom období realizovaná zo strany úradu návšteva len dňa 09. 11. 2023, čo predstavuje obdobie **dlhšie ako 7 mesiacov**.
4. Zamestnanci ISV si súčasne v týchto identifikovaných prípadoch, kde si úrad nesplnil povinnosť navštíviť dieťa v zariadení najmenej raz za šesť mesiacov vyžiadali od zodpovedného zamestnanca informáciu - **vyjadrenie o dôvodoch** takéhoto postupu (podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona o kontrole v štátnej správe). Z poskytnutých odpovedí však nevyplýva žiadna taká skutočnosť, ktorá by ISV naznačovala možnosť zvažovania pri hodnotení splnenia si zákonnej povinnosti podľa predmetu poverenia na výkon dozoru. Zamestnanec úradu v prípade Dominika a Kristiána priznal nedodržanie lehoty na vykonanie návštevy a k dôvodom nevykonania návštevy uviedol „ *značnú vzdialenosť zariadení, kolízie v pracovných povinnostiach a kumulovanie funkcie sociálneho kurátora s funkciou kurátora pre dospelých*“.

⁶ Záznam č. 2023/109600 s názvom: „ Plán sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou“.

ZÁVER

Na základe zistených nedostatkov bol vypracovaný protokol o výsledku dozoru.

V Košiciach dňa 23. 02. 2024

Za Inšpekciu v sociálnych veciach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky:

